



Datum
2017-03-10
Ert datum
2016-12-05

Diariernr
2016-7463-1
Er referens
S2016/07473/FST

Enheten för samordning
Anna Forsström
010-240 43 51
anna.forsstrom@msb.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Mottagandet vid nationella evakueringar till Sverige (Ds 2016:43)

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ställer sig i huvudsak positiv till författningsförslaget i betänkandet och betraktar det som ett steg i rätt riktning för att skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande vid olyckor och kriser. Att lagen endast får tillämpas när det, som direkt följd av en konsulär katastrofinsats, anländer evakuerade till Sverige innebär dock att flera av de situationer där enskilda kommuner kan komma att belastas hårt faller utanför författningsförslagets tillämpningsområde. Vad gäller finansieringen ställer sig MSB i sak positiv till att ersättning för kostnader vid sådan operativ hantering som författningsförslaget avser finansieras via anslag 2:4 Krisberedskap, men kan konstatera att förutsättningarna för detta idag inte finns med hänsyn till gällande finansieringsprinciper för anslaget.

Författningsförslagets tillämpningsområde

MSB har tidigare framfört vikten av att skapa förutsättningar för ett mer samlat resursutnyttjande mellan olika aktörer vid olyckor och kriser då hanteringen kan vara mycket påfrestande ur ett ekonomiskt perspektiv för inblandade aktörer. Olika former av ekonomiska incitament kan därför ha stor betydelse för förmågan att både förebygga och hantera olyckor och kriser. I dag ersätter staten i princip endast kommuner för räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst som medfört betydande kostnader (7 kap. 3 § LSO). I övrigt saknas reglering rörande statlig ersättning vid olyckor och kriser.

Mot denna bakgrund betraktar MSB förslaget om en ny lag om vissa befogenheter och ersättning till kommuner vid evakueringar till Sverige som ett steg i rätt riktning. Att lagen endast får tillämpas när det, som en direkt följd av en konsulär katastrofinsats enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser, anländer evakuerade till Sverige medför dock att flera situationer där enskilda kommuner kan komma att belastas hårt faller utanför författningsförslagets tillämpningsområde. Exempel på situationer som i dagsläget inte omfattas av regleringen, men som kan resultera i en likartad påfrestning för den mottagande kommunen, är evakuering från ett större

kryssningsfartyg utanför Sveriges kust och evakuering inom landets gränser vid en större olycka eller annan händelse, såsom skogsbranden i Västmanland. MSB vill därför framhålla att behovet av att utreda hur mottagande kommuners bistånd kan underlättas även i andra situationer som riskerar att medföra hög belastning på enskilda kommuner kvarstår.

Finansiering av ersättningen till kommunerna

MSB ställer sig i sak positiv till att ersättning för kostnader vid sådan operativ hantering som författningsförslaget avser finansieras via anslag 2:4 Krisberedskap, men kan konstatera att förutsättningarna för detta idag inte finns med hänsyn till gällande finansieringsprinciper för anslaget. Anslag 2:4 Krisberedskap får, enligt beslut från riksdagen, inte användas för att hantera en kris, utan ska användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap. MSB gör därför för närvarande bedömningen att anslag 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet under utgiftsområde 5 mer naturligt knyter an till det som i enlighet med författningsförslaget ska finansieras.

I detta ärende har överdirektör Nils Svartz beslutat. Anna Forsström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Anneli Bergholm Söder och enhetschefen Anna Nyman deltagit.

Nils Svartz

Anna Forsström